

Neuroloog Marten Klaver
over de relatie tussen emoties
en lichamelijke klachten:

‘Luisteren is cruciaal’

Marten Klaver (71) werkte tot 2004 als neuroloog bij de Ziekenhuisgroep in Twente. Hij heeft altijd grote interesse gehad in onbegrepen klachten en pijnbeleving. Na jaren onderzoek publiceerde hij in 2003 een theorie over de samenhang tussen de psychische beleving en lichamelijke klachten, door hem de ‘limbische verklaring’ genoemd. In 2015 verscheen hierover zijn boek *Zakendoen met emoties*.

Als die stressor wordt geneutraliseerd, neemt de disfunctie af en daardoor verminderen ook de klachten.'

Vier groepen

Dat neutraliseren is vaak heel simpel: het kan door de emotie bloot te leggen, uit te spreken, eruit te laten. Marten Klaver: 'Bij adolescenten zie je vaak dat ze nog weinig eelt op de ziel hebben.'

'De verklaring achter osteopathie deel ik niet'

Die geven daarom weinig weerstand. De jonge migraine-patiënte voelde dat er tussen ons vertrouwen was. Ze gaf haar diepste geheim en probleem gelijk prijs. Daarmee viel ze wat de complexiteit betreft in groep twee van het scala aan SOLK-patiënten. Ik onderscheid in totaal vier groepen. De eerste groep zegt dat de psyche niet bestaat en dat de klachten en hun oorzaak(en) dus puur fysiek zijn. De tweede groep erkent wel een mogelijke wisselwerking tussen lichaam en geest en kan op die manier relatief snel geholpen worden. De derde groep bestaat uit oudere mensen die wel voor mijn theorie openstaan, maar veel weerstanden hebben door negatieve ervaringen en trauma's. Daardoor kunnen ze minder makkelijk hun diepe gevoel prijsgeven. Bij nummer vier zijn de angst en depressie zo sterk geworden dat ze zijn getransformeerd tot een stemmingsstoornis. Deze groep heeft hulp nodig van de psychiatrie. Ik ben handig geworden met complexiteit twee en drie en geef daarover les aan psychosomatische therapeuten.'

Luisteren

Volgens Klaver is het een westers probleem dat lichaam en geest worden gescheiden. Het biomedische model overheerst hier. Veel mensen met onbegrepen klachten komen daarom terecht bij een osteopaat. Die behandelmethodegaat per slot van rekening verder dan reguliere behandelingen en is gebaseerd op principes uit de fysiologie, anatomie, embryologie en neurologie. Toch is Klaver niet overtuigd van de werking

ervan. 'Ik ben ambivalent over de osteopathie', zegt hij. 'De osteopathie erkent dat lichaam en geest één zijn, daar ben ik het helemaal mee eens. En osteopaten besteden veel tijd en aandacht aan hun patiënten; ook daar ben ik het mee eens, dat is heel goed. Maar de verklaring achter de osteopathie deel ik eigenlijk niet. In de eerste plaats omdat het principe van de osteopathie niet aansluit bij die waar een regulier arts van uitgaat. Dat een verstoring in het bewegingsapparaat effect heeft op de organen kan er bij mij niet in. Op dat uitgangspunt loopt het voor mij vast. Daarnaast is de werking van de osteopathie niet wetenschappelijk bewezen.'

Het succes van de osteopathie schrijf ik daarom vooral toe aan de echtheid en overtuiging van de behandelaar. Dus hoe een behandelaar zijn informatie overbrengt op de patiënt en deze er vervolgens in gelooft. Belangrijk is ook dat de biomedische behandeling aansluit bij het verwachtingspatroon van de patiënt. Als je de methodes van de osteopathie we-

tenschappelijk bekijkt, is osteopathie een vorm van symptomatische hulp. Klachten worden verholpen, deels of helemaal, maar meestal komen ze terug of verschuiven ze naar een ander gebied. Het is dus geen duurzame oplossing. Maar dat neemt niet weg dat veel mensen erbaat bij kunnen hebben. De placebo is nauw verbonden met verwachtingen en realiteit. Het belangrijkste dat ik mee kan geven aan praktiserende osteopaten is daarom dat ze goed naar hun patiënten moeten luisteren en daar de tijd voor moeten nemen. Dat is heel waardevol en bepalend voor de genezing. Het kan zelfs een cruciale rol spelen in het succes van de behandeling.'

Marten Klaver, *Zakendoen met emoties. Limbische verklaring en cognitieve emotieve behandeling bij SOLK*, Uitgeverij SWP, Amsterdam, ISBN 9789088505423, € 29,50.